

Helse Bergen HF - Haukeland universitetssjukehus - Avdeling
Sandviken
Psykiatrisk klinikk
Postboks 1400
5021 BERGEN

Deres ref.:
Vår ref.: 24/15192-6
Saksbehandler: Daniel Syverstadlien
Dato: 03.07.2024

Når pasienten befinner seg i utlandet - Tidspunktet for opphørsvedtak

Pasienter under tvungent psykisk helsevern uten døgnopphold har i utgangspunktet bevegelsesfrihet på tvers av landegrenser som andre. Reiser og ferier vil kunne planlegges sammen med faglig ansvarlig, herunder oppfølgingen av for eksempel medikamentell behandling.

Unntaksvis vil risiko for eget eller andres liv eller helse gjøre at faglig ansvarlig aktivt bør forhindre at utenlandstur kan skje, dersom vedkommende har informasjon om at pasienten planlegger dette mot faglig ansvarliges råd. Se i den forbindelse [Helsedirektoratets brev av 30.9.2009](#).

Som nevnt finnes det en ordning med hjemsendelse av alvorlig psykisk syk fra utlandet, jf. Helsedirektoratets [Veileder IS-1560](#). Denne ordningen forutsetter imidlertid at pasienten samtykker til hjemreise.

Når må det tvungne vernet opphøre dersom pasienten ikke kan treffes

Ditt spørsmål er når det tvungne vernet skal opphøre når pasienten er i utlandet og ikke kan treffes.

Lov om psykisk helsevern (phvl.) regulerer ikke akkurat det spørsmålet. Det nærmeste man kommer er bestemmelsene i § 3-7 og § 4-9 som sier noe om faglig ansvarlig sitt ansvar for å løpende følge med på om vilkårene for tvungent vern fortsatt foreligger.

Dersom faglig ansvarlig finner at vilkårene ikke lenger er til stede, skal vedkommende snarest treffe vedtak om opphør av det tvungne vernet, jf. phvl. § 3-7.

Noen ganger oppstår situasjoner der pasienten er i utlandet, og faglig ansvarlig ikke får vurdert om vilkårene for tvungent vern (ved personlig undersøkelse) er oppfylt, slik loven forutsetter.

Helsedirektoratet

Avdeling for rettssaker og helserett

Daniel Syverstadlien

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4 • Tlf.: (+47) 47 47 20 20

Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Dersom faglig ansvarlig får kontakt med pasienten i utlandet, vil vedkommende etter omstendighetene kunne få informasjon om vedkommendes tilstand, og om tidspunkt for retur for medisiner og eventuell annen behandling.

Gitt at faglig ansvarlig mister kontakten med pasienten, og vedkommende heller ikke møter til de fastsatte avtaler, må tidspunktet for vedtak om opphør avgjøres på bakgrunn av en konkret helhetsvurdering. Utgangspunktet må tas i hvor lenge det er siden man har undersøkt pasienten, hvor sannsynlig det er at pasienten ikke vil returnere relativt raskt, og pasientens tilknytning til utlandet. Det er i vurderingen naturlig å se hen til pasientens uttalelser og oppmøtehistorikk. Andre momenter kan etter omstendighetene også trekkes inn.

Der det tvungne vernet i praksis er opphørt og det ut fra omstendighetene er høyst uvisst om det gjenopptas med det første, vil det være naturlig å treffe opphørsvedtak.

Vennlig hilsen

Dag Erlend Reite e.f.
avdelingsdirektør

Daniel Syverstadlien
førstekonsulent

Dokumentet er godkjent elektronisk